

Eerste Poolse gevangenen van Dachau herdacht

DACHAU, 26-09-2014 - De protestante en katholieke kerken organiseren zondag 28 september 2014 in Dachau een herdenking van de komst van de eerste Polen in het concentratiekamp.

Foto rechts: een luchtfoto van het kamp. Datum onbekend, maar waarschijnlijk een verkenningsfoto van de USAAF uit 1944.

Op 16 september 1939 arriveerde de eerste groep van 25 mannen uit Gliwice, destijds de grensplaats waar de SS een namaak Poolse overval had opgezet.

Doel was het naziregime een 'reden' voor een aanvalsoorlog te geven. Dachau was het eerste nazi-concentratiekamp, en stond model voor alle andere nazikampen.

De Polen vormden de eerste groep buitenlanders, die stelselmatig in nazi-concentratiekampen werden opgesloten, overigens zonder enige vorm van proces of rechtsgang en zonder enig rechtsmiddel. Auschwitz werd pas op 5 mei 1940 geopend.

Auschwitz-overlevende en ex-minister Władysław Bartoszewski overleden

WARSCHAU, 27-04-2015 - De Poolse Auschwitz-overlevende, journalist, verzetsstrijder en ex-minister Władysław Bartoszewski is vrijdag op 93-jarige leeftijd overleden.

Hij werd in 1940 als 17-jarige bij een toevallige razzia gearresteerd samen met Witold Pilecki, moest naar Auschwitz maar werd na zeven maanden vrijgelaten.

Daarna nam hij deel aan de illegale katholieke hulp aan Joden. Hij werd na de val van de muur o.m. twee keer minister van Buitenlandse Zaken en deed veel voor museum Auschwitz.

Hij was ridder in de Orde van de Witte Adelaar, de hoogste Poolse onderscheiding (net als koningin Beatrix). Zijn staatsbegrafenis vindt op 4 mei 2015 plaats op de militaire begraafplaats van Warschau.

Kanselier Merkel heeft deelname gestuurd. Duitse, Russische en media uit andere landen gedenken hem. Dat heeft de Poolse president Bronisław Komorowski vrijdag meegedeeld. "Het is een groot verlies. Een grote Pool heeft ons verlaten", twitterde de president.

Ook de Europese president Tusk twitterde: "het is een trieste dag voor ons." Onder Tusk was Bartoszewski nog minister. Vorig weekend was hij nog als spreker te zien bij de herdenking van de getto-opstand in Warschau.

Bartoszewski was "de grootste morele autoriteit in de Poolse politiek" - schrijft de commentator van de

"Berliner Zeitung", Frank Herold. "Het is moeilijk om een man te vinden die meer voor de Pools-Duitse verzoening heeft gedaan dan de voormalige Auschwitz gevangene nummer 4427". Bartoszewski mocht over verzoening spreken in de Bondsdag in 1995.

De Duitse minister van Buitenlandse Zaken Frank-Walter Steinmeier zei dat hij zeer bedroefd was door het nieuws van de dood van Bartoszewski. "Zijn leven weerspiegelt de verschrikkingen van de twintigste eeuw, maar ook herwonnen vrijheid en geluk", schreef de Duitse minister. "Bartoszewski was een grote Pool en Europeaan, een man van verzoening, vooral tussen Poolse en Duitsland" zei vrijdagavond de voorzitter van het Europees Parlement Martin Schulz.

De katholieke Bartoszewski was tijdens de oorlog actief bij de ondergrondse verzetsorganisatie Żegota, die Joden hielp. Hij ontving daarvoor de onderscheiding Yad Vashem en werd ereburger van Israël. Na de oorlog werd hij journalist en bracht onder het Stalinistische regime in Polen ruim vijf jaar in de gevangenis door.

Later schreef hij als historicus verschillende werken over de relaties tussen Joden, Polen en Duitsers. Hij speelde ook een belangrijke rol bij Duits-Poolse verzoening na de Tweede Wereldoorlog.

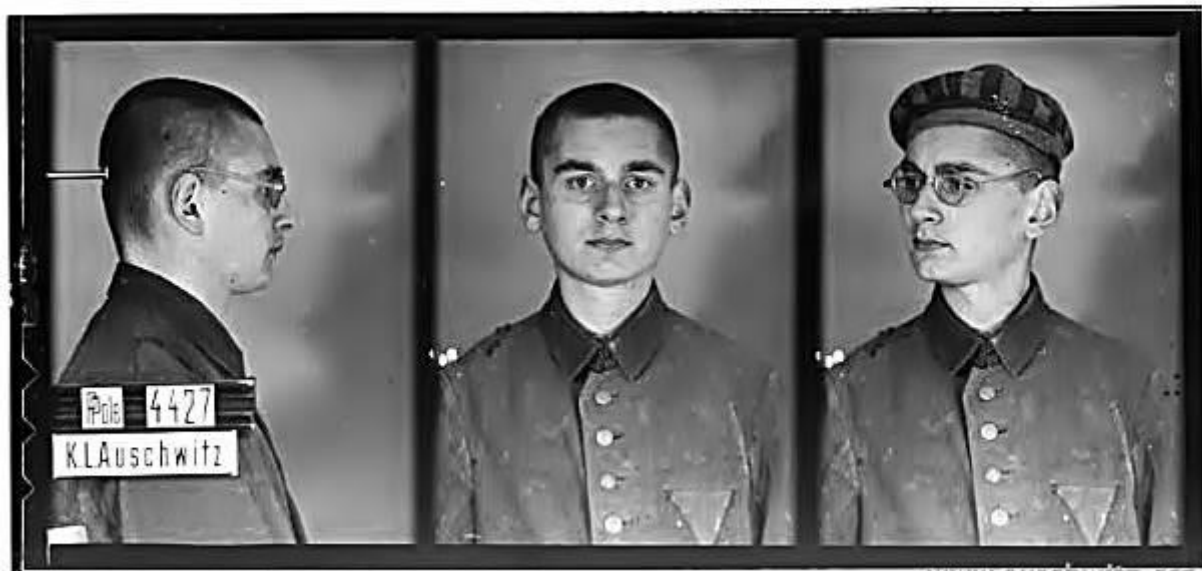

Foto boven: Bartoszewski in 1940, na zijn arrestatie, in Auschwitz.

Hij was voorzitter van het Internationale Auschwitz Raad, die het staatsmuseum Auschwitz-Birkenau ondersteunt. Hij richtte in 2009 de Auschwitz-Birkenau stichting op, die een groot fonds moest scheppen waaruit het museum voorgoed financieel ondersteund kon worden. De hoofsom zou vast blijven staan en de ente moet de koatne dekken.

Dit fonds dat tot doel had 100 miljoen bijeen te brengen, is een succes geworden met o.m. bijdragen van € 60 miljoen van Duitsland, \$ 15 miljoen van de VS en van vele andere landen. en de financiële doelen zijn vrijwel bereikt, o.m. door een Nederlandse bijdrage.

Bartoszewski was tot voor kort nog altijd actief als adviseur van de regering. Vorig weekend nam hij nog deel aan ceremonie waarop de 72ste verjaardag werd herdacht van de joodse opstand in het getto van Warschau.

Bartoszewski was niet eerder ernstig ziek. Hij werd op vrijdag naar het ziekenhuis gebracht omdat hij zich plots duizelig voelde. Daar overleed hij vrij onverwacht. Hij laat een vrouw en zoon achter.